

משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן

ט.

עין משפט
נר מצוה

א [טושי"ע א"ח קימן קמנו
סעיף ג:]
פה ב טושי"ע י"ד סי' רמב
סעיף טז בסנה"ג:

א [ג] שנת 5. פרקין ו. ע"ש
מנחות ק. מדות פ"ד מ"ו,
ט [שבת ל"ט ע"ש] א שנה
ל סנהדרין ק. ד שבת ל;
ט [מלכים א ח. ו] ב נתיב
למלך ובקשה ו. ו ע"ש
מוספות שנת 5. ד"ה מלל
ומס' מנחות ק. ד"ה ללא
ובערכין ו. ד"ה כמון.

מוסרין לישא ערב הרגל. כלומר מותר
יומי לא חשיב מערב שמהה: **עיקר עירחא.** דנישואין זיוס ראשון דנישואין: **לחד יומא לא משהו אינשי.** כלומר כיון שאינו יכול
להתחיל אלא בערב הרגל אין מומתיין
יומי שמהה להכא ולהכא לחנוכה הבית ולרגל: **ודלמא מינער לא נערינן.** נישואין עד הרגל כי היכי דלא נטר שלמה אכל אי מתרמי
ליה עבדי: **אי הכי.** דהיכא דאי
איקרי ליה עבדי איבעי ליה לשיורי
צבנין עד הרגל כי היכי דליתרמי
ליה חנוכה הבית צבגל: **אמה בליא**
עורב. הגג כלה ומקלר למעלה
עד כלמה ומחפין אותו סס צברול
ובמסמרים כדי שלא ישבו העורבים
עליו וכו' לא חשיב צבנין: **ודלמא**
אמה בליא עורב נמי לורך בנין הוא.
לכתי לא שמייה. אלא כל היכא
דליתרמי ליה לנישואין צבגל לא
יעבין מנלן דלא עבדינן: **שמע מינה**
הני לחוד. דלא מני למיעבד ליה
צחוד אפילו מתרמי: **לא עשו ישראל**
יוס כפורים. לפי שצבעה ימים
שלפני סוכות כל יום עשו שמהה
ומסתה דכתיב ויעש שלמה צעת היא
את החג שבעת ימים ושבעת ימים
לרבעה עשר יום: **וקרבן יחיד.** של
שלישים: **דאיסור סקילה.** דחמור
מכרת: **וקרבן זכור.** דמה שהיו
מקריבין זימי חנוכה הבית קרבן זכור
הוא: **הפס.** צמטקן דגבזה הו
קרבנות: **הכא.** צחנוכה הבית
הדיוט משתה: **הכא נמי ליעבדו.**
קרבנות מיכל לא ילכו: **זיוס**
הצביע. ומשמע לן יום ו' היינו
שבת: **דלמא שביעי לקרבנות.** שש
הקריב נשיא ששי צברצ שבת מקריב
נשיא שביעי צלחצ שבעת ומאי
שביעי עשירי לקרבן נשיא: **זיוס**
עשתי עשר יום. האי יום יתירא
משמע מה יום לרוץ שאין צו הפסק
אף כולו י"א יום לרוץ לילכת הפסק
צינמיס אפילו צבעת: **דלמא ימים**
הראויין. למשתה עבדי משתה
לאפוקי יום הכפורים: **גמר יום יום**
מהפס. מנשיאים למשקן דגמרינן
מתרי קראי דהוו לרופיס אפילו
צבעת אף משתה דחנוכה הבית הוו
י"ד לרופיס אפילו צביה"ב: **צין כ"ד**
רננות. כתיבי צפרשה"ט צין כ"ד
ומתנה ומפלג ובקשה"ו: **פרשה**
נדריס. מסכת נדריס: **זיוס**
השמיני. של חג היינו צעשריס
ושמיס: **וכתיב וזיוס עשיריס ושלשה.**
אלמא דצעשריס ושמיס וצעשריס
ושלשה איפטרנו מיניה: **לא לורה.**
כלומר כתיביס: **פלס מעגל רגלך.**
כלומר שקול מנות ועיין צבן אלו
מזוה גדולה ועשה הגדולה: **וכתיב**
ארה חייס פן פלס. דמשמע כל מזוה
שצבא לידך עשה אותה צין גדולה צין
קטנה ואל מתיב קטנה מפני הגדולה:
מזוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים.
תפלס פלס מעגל רגלך שמתשה
אתה הגדולה ומצריך עשו קטנה:
ובצלוה

תורה אור השלם

1. ידעש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצריה לפני ה' אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום: מלכים א ח טו
2. ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו השניון בן עמינדב למטה יהודה: במדבר ז יב
3. ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישבע בן עמינדב: במדבר ז טו
4. ביום שנים עשר יום נשיא לבני אשר פנמיאל בן עקב: במדבר ז עב
5. ביום שנים עשר יום נשיא לבני נפתלי אהרניאל בן עקב: במדבר ז עה
6. ביום השמיני שלח את הקעב ויברכו את המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל השובה אשר עשה ה' לקרד עבדו ולישראל עמו: מלכים א ח טו
7. שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך התבודד: תהלים כד ז
8. ה' אלהים אל תשב פני משיתוך ויבא יחיד לחסדי דוד עבדך: דברי הימים ב ו מב
9. וביום עשירי ושלשה לחדש השביעי שלח את העם לאהליהם שמחים וטובי לב על השובה אשר עשה ה' לקרד ולשלמה ולישראל עמו: דברי הימים ב ז י
10. פלס מעגל רגלך וכל דרכיך יבנה: משלי ד כו
11. ארח חיים פן תפלס וגו מעגלתיה לא תדע: משלי ה ו

הגהות הב"ח

א) נמי צלמה כליא עורב. י"ב לשון כליא ומיעת העורבי אלה שמכני דמקלר רשון לא היה נחך בלמא עורב ע"ש והמוס' צבנין ר' עקיבא כחו דמוכח כפן שזיה צמקדש רשון כליא עורב:

גליון הש"ס

גמ' דקדושתו קדושת עולם. עיין שבעות טז ק"ח ע"כ מוס' ד"ה קדושתו:

איבעי ליה צמינער עד החג. כדי שלא יצטעלו ישראל ממלכאמן כל כך: **איבעי** ליה צשיורי באמה בליא עורב. שלא היה לורך הצנין כ"כ ואע"פ שהוא מהצנין כדי שלא יצילו הטומאה אין זה לורך כל כך וגם צעעת הצנין צומן שלא היה השכינה שורה צו לא היה לורך ":

כאן ושבעת ימים ארבעה עשר יום ואם איתא דמעריבין שמהה איבעי ליה למינער עד החג ומיעבד שבעה להכא ולהכא ודלמא מינער לא נערינן והיכא דאתרמי עבדינן איבעי ליה לשיורי פורתא שיורי בנין בהמ"ק לא משיירינן איבעי ליה לשיורי⁶ באמה⁶ כליא עורב אמה כליא עורב צורך בנין הבית הוא אלא מדמייטר קרא מכדי כתיב ארבעה עשר יום שבעת ימים ושבעת ימים למה לי שמע מינה הני לחוד והני לחוד א"ר פרנך א"ר יוחנן אותה שנה לא עשו ישראל את יום הכפורים והיו דואגים ואומרים שמא נתחייבו שונאיהן של ישראל כלייה יצתה בת קול ואמרה להם כולכם מזומנין לחיי העולם הבא מאי דרוש אמרו קל וחומר ומה משכן שאין קדושתו קדושת עולם וקרבת יחיד דוחה שבת דאיסור סקילה מקדש דקדושתו קדושת עולם וקרבת צבור ויום הכפורים דענוש כרת לא כ"ש אלא אמאי היו דואגים התם צורך גבוה הכא צורך הדיוט הכא נמי מיעבד ליעבדו מיכל לא ניכלו ולא לישתו אין שמהה בלא אכילה ושתייה ומשכן דחיי שבת מנלן אילימא מדכתיב² ביום הראשון³ וביום השביעי דלמא שביעי לקרבנות אמר רב נחמן בר יצחק אמר קרא⁴ ביום עשתי עשר יום מה יום כולו צרופ אף עשתי עשר יום מה יום מה יום כולו צרופ אף שנים עשר יום כולו צרופין ודלמא הכא נמי ימים הראויין אם כן תרי קראי למה לי ומקדש דרוחה יום הכפורים מנלן אילימא מדכתיב ארבעה עשר יום ודלמא ימים הראויין גמר יום יום מהתם יצתה בת קול ואמרה להם כולכם מזומנין לחיי העולם הבא ומנלן דאחיל להו דתני תחליפא⁵ ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו לאהליהם שהלכו ומצאו נשיהם בטהרה שמחים שנהנו מזיו השכינה וטובי לב שכל אחד ואחד נתעברה אשתו בבן זכר על כל הטובה שיצתה בת קול ואמרה להם כולכם מזומנין לחיי העולם הבא לדוד עבדו ולישראל עמו בשלמא לישראל עמו דאחיל להו עון יום הכפורים אלא לדוד עבדו מאי היא אמר רב יהודה אמר רב⁶ בשעה שביקש שלמה להכניס ארון למקדש דבכו שערים זה לזה אמר שלמה עשרים ארבע רננות ולא נענה פתח ואמר⁷ שאו שערים ראשיכם וגו' ולא נענה כיון שאמר⁸ ה' אלהים אל תשב פני משיתך זכרה לחסדי דוד עבדך מיד נענה באותה שעה נהפכו פני שונאי דוד כשולי קדירה וידעו הכל שמחל לו הקב"ה על אותו עון ר' יונתן בן עסמי⁹ ורבי יהודה בן גרים תנו פרשת נדריס בי ר' שמעון בן יוחי איפטר מנייה באורתא לצפרא הדור וקא מפטרי מיניה אמר להו ולא איפטריה מיני באורתא אמרו ליה למדתנו רבינו² תלמיד שנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת שנאמר ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וכתיב⁹ וביום עשירי ושלשה לחדש השביעי שלח את העם אלא מכאן לתלמיד הנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת א"ל לבריה בני אדם הללו אנשים של צורה הם זיל גביהון דליברכוך אול אשכחינהו דקא רמו קראי אהרדי כתיב¹⁰ פלס מעגל רגלך וכל דרכיך יבנו וכתיב¹¹ אורח חיים פן תפלס לא קשיא כאן במצוה שאפשר לעשותה על ידי אחרים

כאן שקדושתו קדושת עולם דאין אחריו היתר, ויום הכפורים דאיסור כרת הוא, לא כל שכן דנידחי ליה. והיו דואגין שמא נתחייבו כלייה. דאמרי, התם במשכן לא דחו שבת אלא בהקרבנות קרבנות דצורן גבוה נינהו אבל יום הכפורים דאיסור באכילה ושתייה שהיו צורך הדיוט. יצאת כל קול ואמרה להם כולכם מזומנים לחיי העולם הבא שלא נתכוונתם אלא למצוה. ומניין שמחל להם, שנא' ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם. שהלכו ומצאו נשיהן טהורות. שמחים. שנהנו מזיו שכינה. וטובי לב, שכל אחד ואחד נתעברה אשתו זכר. על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו, שהודיע לכל שמחל לו עון בת שבע ומיתת אוריה, שלא נענה שלמה בנב בעת שדבקו שערים זה בזה ולא נפתחו שיכנס הארון, אלא כשאמר ה' אלהים אל תשב פני משיתך זכרה לחסדי דוד עבדך, מיד נרדע לכל שמחל וקי' לדוד עבדו אותו עון. ולישראל עמו, שיצאת בת קול ואמרה כולכם מזומנים לחיי העולם הבא. ר' יונתן בן עבדיא ר' יהודה בן גרים תנו נדריס בי ר' שמעון בן יוחי, איפטר מיניה באורתא. בצפרא נמי אתו וקא מפטרי, אמר להו ולא וכבר איפטריהו, אמרו לו ליחמתנו רבינו תלמיד הנפטר מרבו ולן וכו'. שדי לגבייהו בריה וליברכיה, אול אשכחינהו דמפריס פלס מעגל רגלך במצוה (שאי אפשר) לעשותה על ידי אחרים, (א) אמרו לו ליחמתנו רבינו תלמיד הנפטר מרבו ולן וכו'.

רבינו הגנאל

מתורין צבור הרגל. קשיא לכולהו. ופרקינן מאן דאמר משום שמהה יעיקר שמהה חד יומא הוא, והוא יום הכנסת הכלה בערב יום טוב. וכן נמי שאמר משום טירחא, (א) כ"י אבא דאמר עלת ללחא נפקת מרותחא. מאן דאמר משום פריה ורביה, לחד יומא לא משהו יומא וזמנא לן דאין מעריבין שמהה בשמהה, דכתיב ויעש שלמה את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצריה לפני ה' אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום. ואסיקנא, מדמייטר קרא, מכדי כתיב ארבעה עשר יום, שבעת ימים ושבעת ימים למה לי, אלא ש"מ שמתחיתיון לבד ושמתח חגן לבד. אמר ר' פרנך אמר ר' יונתן אותה שנה לא בעי ביום הכפורים, דכתיב שמהה ואין שמהה בלא אכילה. מאי דרוש, שאין קדושתו קדושת עולם דהא יש אחריו קדושה. וקרבת הנשיאים קרבת יחיד הוא ולא קרבת צבור. ודחי שבת שהוא איסור סקילה והקריבו בשבת. דכתיב ביום עשתי עשר יום, (ו) ביום וביום דכתב קרא למה לי, אלא ללמד מה יום כולו צרופ אף שנים עשר כולן צרופין הקריבו בהן והשבת בכללן. מקדש

6) דניי ר' אבה מנל ציטעלי כאן הלכה ו' א"ר ע"ה עלת מלחא נפקת ערותחא.